

KOHALIKU TEGEVUSRÜHMA RAKENDUSKAVA 13-40.5/25/88

Üldandmed

Taotluse andmed

Meede: Kohaliku tegevusrühma toetus

Rakenduskava aasta: 2025

Strateegia meetmete projektitoetuse eelarve: 910 000.00

Taotleja andmed

Taotleja nimi: MITTETULUNDUSÜHING PARTNERID Esitaja nimi: Elsa Hundt

Registrikood: 80236604

Isikukood: 45411235216

E-post: INFO@MTUPARTNERID.EU

E-post: elsa@mtupartnerid.eu

Telefoninumber: 5286307

Volitatud esindaja andmed taotluse menetlemisel

Esindaja nimi: Elsa Hundt

Isikukood: 45411235216

E-post: elsa@mtupartnerid.eu

Strateegia meetmed

Strateegia meetme number ja nimetus	Taotluste vastuvõtu algusaeg	Taotluste vastuvõtu lõppaeg	Taotletav projektitoetuse summa	Kohaliku tegevusrühma poolt esitatavate projektitoetuste taotluste eelarve	Kavandatud eelarve kokku
1.2 Kohaliku kultuuri arendamine	17.02.2025 00:00	21.02.2025 16:00	90 000.00	30 000.00	120 000.00
2.1 Ettevõtluse investeringud	21.04.2025 00:00	25.04.2025 16:00	180 000.00	0.00	180 000.00
2.2 Konkurentsivõime tõstmine	24.03.2025 00:00	28.03.2025 16:00	25 000.00	20 000.00	45 000.00
3.1 Väikeinvesteeringud noortele	21.04.2025 00:00	25.04.2025 16:00	50 000.00	0.00	50 000.00
3.2 Noorte ettevõtlikkuse arendamine	24.03.2025 00:00	28.03.2025 16:00	95 000.00	20 000.00	115 000.00
4.1 Jätksuutlikud koostöövõrgustikud	01.01.2025 00:00	31.12.2025 00:00	0.00	150 000.00	150 000.00
1.1 Elukeskkonna investeringud	17.02.2025 00:00	21.02.2025 16:00	250 000.00	0.00	250 000.00
KOKKU			690 000.00	220 000.00	910 000.00

1. 1.2 Kohaliku kultuuri arendamine

Meetmeleht

Muudan strateegia meetmelehte: Jah

Märkused ja selgitused meetmelehe muutmise korral: Meetme voor avatakse esimest korda

Strateegia meetme rakendamise vajaduse lühikirjeldus: Suuremat tähelepanu tuleb pöörata maaelu ja kohaliku kogukonna terviklikule nutikale toimimisele, mille tagamiseks tuleb maapiirkondades jätkuvalt toetada innovatsiooni, uusi kogukondi liitvaid algatusi, parandada maaelu mainet, suurendada sotsiaalset kaasatust.

Strateegia meetme eesmärk ja saavutatav tulemus: Väärtustatud tegevuspiirkonna kultuur ning tugevnenud omaalgatus, koostöötahe ja sotsiaalsed suhted. Meetme rakendamine aitab kaasa piirkonnas elanikkonna vanusstruktuurile vastava elukvaliteedi parenemisele, pakkudes kõigile vanusegruppidele erinevaid võimalusi huvitegevuseks kodule võimalikult lähedal, soodustab ühistegevusi mis on suunatud piirkonna kultuuripärandi ja traditsioonide hoidmisele ning arendamisele. Kultuuripärandi (sh piirkonnas asuv UNESCO objekt) ja miljö väärtustamine suurendab elukeskkonna atraktiivsust ning kogukond saab selles osas omaalgatuse korras palju ära teha. Tegevuste fookusteks on kogukondade sidususe suurendamine läbi ühistegevuste (uuenduslikud ühisüritused jms).

Toetuse saajad: MTÜ; SA;KOV

Toetatavad tegevused: •Kogukonna loodus-, kultuuri- ja ajaloopärandil põhinevate sündmuste ja ürituste käivitamine ja arendamine.

- Terviseedendusele, sotsiaalsele kaasatusele ja turvalisuse tõstmisele suunatud tegevused.
- Pärandkultuuri jäädvustamine (sh ajalugu talletavad teosed ja uuringud jm), edasiandmine ja arendamine.
- Piirkonna turundamine, sh piirkonda tutvustavate materjalide koostamine, väljaandmine ja esitlemine, teavitustegevused, siseriiklikel messidel osalemine jne
- Mentorite ja ekspertide kaasamine.
- Vihmavarju projektid - MTÜ Partnerid on taotleja
- Uute eestvedajate, sädeinimeste leidmine ja küla tasandil võimestamine.
- Järjepidevuse tagamine külade arengus, et põlvkondade vahetus ei katkestaks tegevusi.
- Kolmikpöördesse (rohe-, digi- ja innovatsioonipööre) panustavate lahenduste väljatöötamine ja kasutuselevõtmine.
- Ühisprojektid ülalnimetatud tegevuste elluviimisel.
- Teised strateegilise sihi saavutamiseks vajalikud tegevused.

Abikõlbulikud kulud:

1. Ühisprojektide raames koolituste, infopäevade, konverentside, õpitubade, ettevõtete külastamise, messide-laatade külastamise, õppereiside, laagrite jms korraldamise kulud (s.h. ruumide, esitlustehnika rent, tõlketeenus, transport, toitlustus, majutus, koolitaja/lektori töötasu, osalemistasud, koolitusmaterjalide koostamise kulud jne)
2. Abikõlbulikud on kulud, mis vastavad LEADER määruse nõuetele ning viiakse ellu ühe etapina

Mitteabikõlblikud kulud:

1. Investeeringud
2. Projektijuhtimine
3. Vabatahtlik tasustama töö
4. Toitlustamine ning meelelahutuslikud kulud (näit. muusika) vihmavarjuprojektide puhul v.a. lastelaagrid

Kohaliku tegevusgrupi nõuded projektitoetuse taotlejale ja toetuse saajale (sh. meetmes lubatud taotlejad ning dokumendid, mida peab projektitoetuse taotleja esitama taotluse esitamisel): Taotleja ja taotlus peavad vastama LEADER määruse nõuetele

2. MTÜ Partnerid täiendavad nõuded:

2.1. Taotlejateks võivad olla MTÜ Partnerite tegevuspiirkonnas registreeritud (juriidiline aadress) ning tegutsevad:

MTÜ-d, KOV-id, SA (MTÜ Partneritel võib olla teine juriidiline aadress)

Partneriteks võivad olla MTÜ, KOV või mikro-ja väikeettevõtted

2.2. Kasusaajad peavad olema MTÜ Partnerid piirkonnast

2.3 Taotlusega esitatakse eelmise majandusaasta bilanss ja tulemiaruanne, kui aasta aruanne ei ole veel äriregistrisse esitatud

2.4 Tegevuste elluviimisega tuleb alustada hiljemalt 9 kuu jooksul peale PRIA rahastusotsuse tegemist

2.5 Ühisprojekt viiakse ellu kuni 2aasta jooksul.

2.6. Taotlejal võib olla taotluse esitamise hetkel teises LEADER meetmes üks pooleliolev projekt v.a. MTÜ Partnerid, kellel võib olla mitu pooleli olevat projekti.

2.7. LEADER määrukses nõutud dokumendid

2.8 Taotleja võib voorus esitada 1 projektitaotluse

Toetuse maksimaalne suurus ja määr: MTÜ, SA, KOV 15-90%

Maksimaalne toetuse suurus on kuni 30 000 eurot

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 2021/2115 artiklis 7 sätestatud näitajad ja ÜPP-strateegiakavas nimetatud sihtväärtus: Meede panustab Ühise põllumajanduspoliitika (ÜPP)

strateegiakava vajaduste hindamise ja sekkumisstrateegia tulemusnäitajatesse R27; R40; R41 ja R42

Strateegia meetme indikaatorid ja sihttasemed: 1. Vähemalt 10 000 kasusaajat strateegiaperioodi jooksul

2. Toetatud vähemalt 10 projekti strateegia perioodi jooksul

3. Vähemalt 10 000 osalejat strateegia perioodi jooksul

4. Maaelu positiivse kuvandi säilitamisele ja propageerimisele suunatud vähemalt 10 projekti strateegia perioodi jooksul

6. Keskkonna- ja kliimaalaseid projekte vähemalt 2 strateegiaperioodi jooksul

Projektitoetuse taotluste hindamiskriteeriumid: 1. Projekti üldine mõju tegevuspiirkonnale, sh elanike omaalgatusele, aktiivsusele ja sotsiaalsele suhtlemisele, hinded 1-5, osakaal 35%

2. Projekti lisandväärtus ja uuenduslikkus, hinded 1-5, osakaal 25%

3. Projektist kasusaajate arv, hinded 1-5, osakaal 20%

4. Kulude põhjendatus, hinded 1-5, osakaal 10%

5. Projekti kuuluvus meetme eelistuste hulka, hinded 1-5, osakaal 10%

EELISTUSED:

1. Projekt on suunatud maaelu positiivse kuvandi säilitamisele ja propageerimisele.
2. Projekt on suunatud kohalike ressursside hoidmisele ja väärtustamisele.
3. Projekt on suunatud kohalike kogukondade ja elanike võimendamisele.
4. Projekt on suunatud keskkonna- ja kliimasõbralike (sh bio- ja ringmajandust propageerivate) lahenduste väljatöötamisele ja rakendamisele.

ÜPP-strateegiakava erieesmärk, mille saavutamisele strateegia meetme rakendamine enim kaasa aitab: ÜPP Eesti strateegiakava 2023-2027, panustab erieesmärgi nr 8 "Edendada tööhõivet, majanduskasvu, soolist võrdõiguslikkust, sealhulgas naiste osalemist põllumajanduses, sotsiaalset kaasatust ja kohalikku arengut maapiirkondades, sealhulgas ringbiomajandust ja säästvat metsamajandust" saavutamisse sh. ettevõtluse arendamine, teenuste kättesaadavuse parandamine, keskkonna-ja kliimasõbralike lahenduste toetamine ja maaelu positiivse kuvandi propageerimine .Kohalikekogukondade,elanike ningnoortetulevikuliidritevõimestamine.

2. 2.1 Ettevõtluse investeeringud

Meetmeleht

Muudan strateegia meetmelehte: Ei

Märkused ja selgitused meetmelehe muutmise korral: Lisatud on nõuetele p 2.5 tegevust tuleb alustada hiljemalt 9 kuu jooksul ja 2.10 voorus võib esitada 1 projekti. Mittetoetatavad tegevused - asendusinvesteeringud

Strateegia meetme rakendamise vajaduse lühikirjeldus: Ettevõtluskeskkonna kujundamisel on vaja leida tasakaal stabiilsuse ja muutuste vahel, mis tagavad valmisoleku tulevikuks. Tegevuse mitmekesistamine on üks konkurentsivõime parandamise, täiendavate sissetulekute saamise ja mitmete kriiside leevendamise võimalusi.

Strateegia meetme eesmärk ja saavutatav tulemus: Piirkonnas tegutsevate ettevõtete konkurentsivõime ning jätkusuutlikkuse kasv läbi toodete ja teenuste arendamise ja töökohtade säilimine maapiirkonnas. Piirkonnas territoriaalset kapitali kasutades on võimalik maa ja linna erinevusi tasakaalustada. Oluline on et ettevõtluskeskkond kutsuks töötama, ettevõtteid asutama, investeerima, looma ja katsetama uusi lahendusi, millest on kasu piirkonnale laiemalt. Suuremat rõhku on vaja panna keskkonnahoidlikele tehnoloogiatele ja ärimudelitele ning kohalike ressursside ja teise toorme suuremale ning keskkonnahoidlikule väärimisele. Seetõttu on eelistatud keskkonna- ja kliimasõbralike (sh. bio-ja ringmajandust propageerivate) lahenduste väljatöötamisele ja rakendamisele suunatud projektid. Sihi mõju avaldub arendatud ning paranenud konkurentsivõimega ettevõtete arvus ja müügitulu kasvus, taotlejate poolt eelkõige säilitatud töökohtade arvus ning loodud uute toodete/teenuste või uuenduslike lahenduste arvus.

Toetuse saajad: Piirkonnas tegutsevad mikroettevõtted, FIE-d ning MTÜ-d ja SA kui tegelevad ettevõtlusega.

Toetatavad tegevused: • Projekti elluviimiseks vajalikud investeeringud põhivarasse, ehitamine, renoveerimine, projekteerimine koos ehitusega;

- Uute teenuste/toodete (s.h. kohalik toit, turism) väljaarendamine, mis on konkurentsivõimelised kas piirkonna kohalikul turul või suurematel turgudel
- Kolmikpöördesse (rohe-, digi- ja innovatsioonipööre) panustavate lahenduste kasutuselevõtmine
- Atraktiivse, ajakohase, mugava ja turvalise töökeskkonna loomine
- Protsesside efektiivsuse parendamine
- Teised strateegilise sihi saavutamiseks vajalikud investeeringud
- Abikõlblikud on kulud, mis vastavad LEADER määruse nõuetele ning viiakse ellu ühe etapina

MITTETOETATAVAD TEGEVUSED:

- Asendusinvesteeringud
- LEADER määrusest tulenevad välistused

Kohaliku tegevusgrupi nõuded projektitoetuse taotlejale ja toetuse saajale (sh. meetmes lubatud taotlejad ning dokumendid, mida peab projektitoetuse taotleja esitama taotluse esitamisel): . MTÜ Partnerid täiendavad nõuded:

2.1. Taotlejateks võivad olla MTÜ Partnerite tegevuspiirkonnas registreeritud (juriidiline aadress) ning tegutsevad:

Mikroettevõtted (OÜ-d, AS-id, täisühingud, usaldusühingud, tulundusühistud, FIE-d). Mikroettevõtte - alla 10 töötaja, aastakäive ja/või aastabilansi kogumaht 2000 - 1 000 000 eurot.

MTÜ-d, SA kui tegelevad ettevõtlusega

2.2. Investeering teostatakse MTÜ Partnerid tegevusgrupi piirkonnas;

2.3. Taotleja ei tohi olla majanduslikes raskustes (ei ole riiklikku maksuvõlga; võlakordaja on väiksem kui 0,70, maksevõime näitaja suurem kui 1,00 taotluse esitamisele vahetult eelnenud majandusaastal);

2.4. Taotlusega esitatakse eelmise majandusaasta bilanss ja kasumiaruanne, kui aasta aruanne ei ole veel äriregistrisse esitatud

2.5. Tegevustega tuleb alustada hiljemalt 9 kuu jooksul peale PRIA rahastusotsuse tegemist

2.6 Investeeringud v.a. ehitus- ja renoveerimistööd tuleb ellu viia 12 kuu jooksul, arvates PRIA rahastusotsuse saamisest.

2.7. Taotlejal ei või olla taotluse esitamise ajal ühtegi LEADER meetmes pooleli olevat projekti.

2.8. LEADER määruses nõutud dokumendid

2.9 KOV-i kinnituskiri ehituste puhul, kas tegemist on ehitusloa või ehitisteatise kohustusliku tegevusega

2.10 Taoteja võib vóoruse esitada 1 projektitaotluse

Toetuse maksimaalne suurus ja määr: Toetuse määr on 15-60%.

Maastiku- ja mootorsõidukid v.a. liikurmasinad 15-30%

Maksimaalne toetuse suurus on kuni 25 000 eurot

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 2021/2115 artiklis 7 sätestatud näitajad ja ÜPP-

strateegiakavas nimetatud sihtväärtus: Meede panustab Ühise põllumajanduspoliitika (ÜPP) strateegiakava vajaduste hindamise ja sekkumisstrateegia tulemusnäitajatesse R27; R37; R39; R41 ja R42

Strateegia meetme indikaatorid ja sihttasemed: 1. Arendatud vähemalt 20 ettevõtet strateegia perioodi jooksul

2. Müügitulu kasv vähemalt +10% ettevõtte kohta perioodid (baasaasta 2022) strateegia perioodi jooksul

3. Vähemalt 75 säilitatud töökohta strateegia perioodi jooksul

4. Toetatud vähemalt 20 projekti strateegia perioodi jooksul s.h. 16 uuenduslikele lahendustele suunatud projekti ning s.h. 8 keskkonna- ja kliimalaseid projekte

Projektoetuse taotluste hindamiskriteeriumid: 1. Uue või uudse toote või teenuse loomine või olemasolevate teenuste/toodete parendamine. Punktid 1-5. Osakaal 30%.

2. Projekti tegevuste ja investeeringute jätkusuutlikkus ja teostatavus. Punktid 1-5. Osakaal 25%

3. Mõju töökeskkonna paranemisele. Punktid 1-5. Osakaal 25%

4. Kulude põhjendatus. Punktid 1-5. Osakaal 10%.

5. Projekti kuuluvus meetme eelistuste hulka. Punktid 1-5. Osakaal 10%.

Eelistused:

- Projekt on suunatud kohalike ressursside hoidmisele ja väärtustamisele.

- Projekt on suunatud keskkonna- ja kliimasõbralike (s.h. bio- ja ringmajandust propageerivate)

lahenduste väljatöötamisele ja rakendamisele

ÜPP-strateegiakava erieesmärk, mille saavutamisele strateegia meetme rakendamine enim kaasa

aitab.: ÜPP Eesti strateegiakava 2023-2027, panustab erieesmärgi nr 8 "Edendada tööhõivet, majanduskasvu, soolist võrdõiguslikkust, sealhulgas naiste osalemist põllumajanduses, sotsiaalset kaasatust ja kohalikku arengut maapiirkondades, sealhulgas ringbiomajandust ja säästvat metsamajandust" saavutamisse sh. ettevõtluse arendamine, teenuste kättesaadavuse parandamine, keskkonna- ja kliimasõbralike lahenduste toetamine ja maaelu positiivse kuvandi propageerimine.

3. 2.2 Konkurentsivõime tõstmine

Meetmeleht

Muudan strateegia meetmelehte: Jah

Märkused ja selgitused meetmelehe muutmise korral: Voor avatakse esimest korda

Strateegia meetme rakendamise vajaduse lühikirjeldus: Oluline on et ettevõtluskeskkond kutsuks töötama, ettevõtteid asutama, investeerima, looma ja katsetama uusi lahendusi, millest on kasu piirkonnale laiemalt.

Strateegia meetme eesmärk ja saavutatav tulemus: Olemasolevate ja potentsiaalsete ettevõtjate ettevõtlikkuse kasv ning paranenud ettevõtete konkurentsivõime.

Ettevõtluskeskkonna kujundamisel on vaja leida tasakaal stabiilsuse ja muudatuste vahel, mis tagavad valmisoleku tulevikuks. Tegevuse mitmekesistamine on üks konkurentsivõime parandamise, täiendavate sissetulekute saamise ja mitmete kriiside leevendamise võimalusi. Piirkonnas territoriaalset kapitali kasutades on võimalik maa ja linna erinevusi tasakaalustada. Tööealine elanikkond väärtustab töösuhtes üha enam ettevõtlikkust, iseendale tööandjaks olemist, töötamist paindlikumates tingimustes. Muutuv töö olemus tähendab, et inimesel tuleb kohaneda vajadusega õppida juurde terve elukaare jooksul. Suuremat rõhku on vaja panna keskkonnahoidlikele tehnoloogiatele ja ärimudelitele ning kohalike ressursside ja teise toorme suuremale ning keskkonnahoidlikule väärimisele. Seetõttu on eelistatud keskkonna- ja kliimasõbralike (sh. bio- ja ringmajandust propageerivate) lahenduste väljatöötamisele ja rakendamisele suunatud projektid. Oluline on kasvatada kompetentsi teadustulemustel põhinevate uudsete lahenduste, tehnoloogiate ja digilahenduste laialdasemaks kasutuselevõtuks ning kasutada efektiivselt ära ettevõtluseks olemasolev taristu.

Sihi mõju avaldub uute algatuste ning paranenud konkurentsivõimega ettevõtete arvus. Meetme rakendamise tulemusena tekib piirkonda uusi ja parendatud tooteid/teenuseid, säilivad töökohad maapiirkonnas ning paranevad ettevõtete töötajate oskused.

Toetuse saajad: Mikroettevõtted (OÜ-d, AS-id, täisühingud, usaldusühingud, tulundusühistud, FIE-d).
MTÜ-d, SA, KOV
MTÜ Partnerid

Toetatavad tegevused: Ettevõtjate teadmiste ja oskuste edendamine koolituste, töötubade, õppereiside jms ning mentorite ja ekspertide kaasamise kaudu.

Maaelu positiivse kuvandi säilitamisele ja propageerimisele suunatud tegevused.

Uuenduslike lahenduste leidmisele suunatud tegevused.

Vihmavarju projektid – MTÜ Partnerid on taotleja

Erinevate toodete ja teenuste otseturundamisele suunatud tegevused (sh turu-uuringute koostamine, messidel osalemine jms).

Ettevõtjate võrgustike arendamine.

Ühised projektid ülalnimetatud tegevuste elluviimisel.

Teised strateegilise sihi saavutamiseks vajalikud tegevused.

Abikõlbulikud kulud:

1. Ühisprojekti raames koolituste (infopäevade, konverentside, õpitubade, koolituste, ettevõtete külastamise, messide külastamise, õppereiside jms) korraldamise kulud (s.h. ruumide, esitlustehnika rent, tõlketeenus, transport, toitlustus, majutus, koolitaja/lektori töötasu, osalemistasud, koolitusmaterjalide koostamise kulud jne)

2. Abikõlblikud on kulud, mis vastavad LEADER määruse nõuetele.

6. Mitteabikõlblikud kulud:

1. Investeeringud

2. Projektijuhtimine

3. Vabatahtlik töö

4. Vihmavarju projektides toitlustamine ning meelelahutuslikud kulud v.a. lastelaagrid

5. LEADER-määrusest tulenevad välistused

Kohaliku tegevusgrupi nõuded projektitoetuse taotlejale ja toetuse saajale (sh. meetmes lubatud taotlejad ning dokumendid, mida peab projektitoetuse taotleja esitama taotluse esitamisel): . MTÜ Partnerid täiendavad nõuded:

2.1. Taotlejateks võivad olla MTÜ Partnerite tegevuspiirkonnas registreeritud (juriidiline aadress) ning tegutsevad:

Mikroettevõtted (OÜ-d, AS-id, täisühingud, usaldusühingud, tulundusühistud, FIE-d).

MTÜ-d, SA, KOV

MTÜ Partnerid juriidiline aadress võib olla mujal. ;

2.2. Taotlusega esitatakse eelmise majandusaasta bilanss ja kasumiaruanne, kui aasta aruanne ei ole veel äriregistrisse esitatud

2.3. Kasusaajad peavad olema MTÜ Partnerid piirkonnas

2.4. Taotlejal võib olla esitamise hetkel teises LEADER meetmes üks pooleliolev projekt, v.a. MTÜ Partnerid kellel võib olla pooleli rohkem projekte.

2.5 Tegevuste elluviimisega tuleb alustada hiljemalt 9 kuud peale PRIA rahastusotsuse tegemist

2.6. Ühisprojekt viiakse ellu kuni 2 aasta jooksul

2.7. LEADER määruses nõutud dokumendid

2.8. Taotleja võib vóorus esitada 1 projektitaotluse

Toetuse maksimaalne suurus ja määr: MTÜ, SA, KOV - 15-90%

Ettevõtjad – 15-60%

Maksimaalne toetuse suurus on kuni 20 000 eurot

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 2021/2115 artiklis 7 sätestatud näitajad ja ÜPP-

strateegiakavas nimetatud sihtväärtus: Meede panustab Ühise põllumajanduspoliitika (ÜPP) strateegiakava vajaduste hindamise ja sekkumisstrateegia tulemusnäitajatesse R27; R37; R39; R41 ja R42.

Strateegia meetme indikaatorid ja sihttasemed: 1. Paranenud konkurentsivõimega 10 ettevõtet strateegia perioodi jooksul

2. Vähemalt 10 uut toodet/teenust strateegia perioodi jooksul

3. Toetatud vähemalt 10 projekti strateegia perioodi jooksul s.h. 5 uuenduslikele lahendustele suunatud

ja 2 keskkonna-ja kliimalaseid projekte

Projektitoetuse taotluste hindamiskriteeriumid: 1. Projekti mõju ettevõtjate ettevõtlikkusele ja konkurentsivõimele, hindepunktid 1-5, osakaal 30%

2. Projekti tulemuste jätkusuutlikkus, hindepunktid 1-5, osakaal 20%

3. Projektist kasusaajate arv, hindepunktid 1-5, osakaal 20%

4. Kulude põhjendatus, hindepunktid 1-5, osakaal 15%

5. Projekti kuuluvus meetme eelistuste hulka, hindepunktid 1-5, osakaal 15%

Meetme eelistused:

1. Projekt on suunatud maaelu positiivse kuvandi säilitamisele ja propageerimisele.

2. Projekt on suunatud kohalike ressursside hoidmisele ja väärtustamisele.

3. Projekt on suunatud keskkonna- ja kliimasõbralike (sh bio- ja ringmajandust propageerivate) lahenduste väljatöötamisele ja rakendamisele.

ÜPP-strateegiakava erieesmärk, mille saavutamisele strateegia meetme rakendamine enim kaasa

aitab.: ÜPP Eesti strateegiakava 2023-2027, panustab erieesmärgi nr 8 "Edendada tööhõivet, majanduskasvu, soolist võrdõiguslikkust, sealhulgas naiste osalemist põllumajanduses, sotsiaalset kaasatust ja kohalikku arengut maapiirkondades, sealhulgas ringbiomajandust ja säästvat metsamajandust" saavutamisse sh. ettevõtluse arendamine, teenuste kättesaadavuse parandamine, keskkonna-ja kliimasõbralike lahenduste toetamine ja maaelu positiivse kuvandi propageerimine .Kohalikekogukondade,elanike ningnoortetulevikuliidritevõimestamine.

4. 3.1 Väikeinvesteeringud noortele

Meetmeleht

Muudan strateegia meetmelehte: Jah

Märkused ja selgitused meetmelehe muutmise korral: Nõuetele on lisatud p2.5 tegevusega tuleb alustada 9 kuu jooksul, p 2.10 voorus saab esitada 1 taotluse. Max toetuse summa on 15 000 eurot.

Strateegia meetme rakendamise vajaduse lühikirjeldus: . Tuginedes piirkonna vajadustele, toetatakse noorte algatusi uute ettevõtete loomisel, maale elama jäämise või asumise toetamisel. Oluline on suurendada noorte huvi ning teadmisi erinevatest võimalustest piirkonnas.

Strateegia meetme eesmärk ja saavutatav tulemus: Piirkonna noorte tegususe võimestamine. MTÜ Partnerid on tegusate, nutikate ja ettevõtlike noorte liidrite tegutsemiskoht. Meede hõlmab erinevaid noorte poolt algatatud ja noortele suunatud investeeringuid ja tegevusi, et kaasata rohkem noori kogu piirkonna arendamisse, suurendada noorte ettevõtlikkust ja tööhõivet ning kujundada nendest piirkonna tulevikuliidrid. Oluline on suurendada noorte huvi ning teadmisi erinevatest võimalustest piirkonnas. Selle tulemusena kasvavad noortest piirkonna tulevikuliidrid, mis on piirkonna jätkusuutliku arengu oluliseks faktoriks. Oluline on kõigile noortele luua võimalused mitmekülgseks arenguks, eduelamuseks, kogemustepagasi rikastamiseks, iseseisvumiseks ja ettevõtlikkuseks. Strateegilise sihi arendamise mõju avaldub kasusaajate arvus, ettevõtlusaktiivsuse kasvus.

Toetuse saajad: Mikroettevõtted, FIE-d, MTÜ-d, KOV-id

Toetatavad tegevused: Uute noortele suunatud või noorte poolt algatatud teenuste/toodete väljaarendamine.

Digitaristu parandamine.

Noorte kaasatuse ja aktiivsuse tõstmisele suunatud vajalike investeeringute tegemine.

Terviseedenduslikud projektid, sh noorte vaimse tervise toetamisele suunatud projektid.

Noorsootöökäivade vajalike investeeringute tegemine.

Kolmikpöördesse (rohe-, digi- ja innovatsioonipöörde) panustavate lahenduste väljatöötamine ja kasutuselevõtmine.

Teised strateegilise sihi saavutamiseks vajalikud väikeinvesteeringud.

Kõik investeeringud viiakse ellu ühes etapis.

Kohaliku tegevusgrupi nõuded projektitoetuse taotlejale ja toetuse saajale (sh. meetmes lubatud taotlejad ning dokumendid, mida peab projektitoetuse taotleja esitama taotluse esitamisel): 1.

Taotleja ja taotlus peavad vastama LEADER määruse nõuetele

2. . MTÜ Partnerid täiendavad nõuded:

2.1. Taotlejateks võivad olla MTÜ Partnerite tegevuspiirkonnas registreeritud (juriidiline aadress) ning tegutsevad:

Mikroettevõtted (OÜ-d, AS-id, täisühingud, usaldusühingud, tulundusühistud, FIE-d, mille juhatuse liikmed on vanuses kuni 26 aastat.. Mikroettevõtte - alla 10 töötaja, aastakäive ja/või aastabilansi kogumaht 2000 - 1 000 000 eurot.

MTÜ-d, KOV-id

2.2. Investeering teostatakse MTÜ Partnerid tegevusgrupi piirkonnas ning on suunatud piirkonna kuni 26-aastastele noortele ja lastele.

- 2.3. Ettevõtja ei tohi olla majanduslikes raskustes (ei ole riiklikku maksuvõlga; võlakordaja on väiksem kui 0,70, maksevõime näitaja suurem kui 1,00 taotluse esitamisele vahetult eelnenud majandusaastal);
- 2.4. Taotlusega esitatakse eelmise majandusaasta bilanss ja kasumiaruanne, kui aasta aruanne ei ole veel äriregistrisse esitatud
- 2.5. Tegevustega tuleb alustada hiljemalt 9 kuu jooksul peale Pria rahastusotsuse tegemist
- 2.6. Investeering viiakse ellu 1aasta jooksul, alates rahastusotsuse kuupäevast v.a. ehitusinvesteeringud
- 2.7. Taotlejal võib olla taotluse esitamise hetkel LEADER teises meetmes üks pooleliolev projekt.
- 2.8. LEADER määruses nõutud dokumendid
- 2.9 KOV-i kinnituskiri ehituste puhul, kas tegemist on ehitusloa või ehitisteatise kohustusliku tegevusega
- 2.10 Taotleja saab esitada voorus 1 projektitaotluse

Abikõlblikud kulud:

1. Avalikuks kasutamiseks noortele suunatud hoonete, ruumide parendustööd eesmärgiga laiendada hoone kasutamise funktsioone
2. Küla- ja laagriploside, ranna- ja puhkealade, liikumis- ja matkaradade, spordi- ja mänguväljakute, teemaparkide, jms rajamine ning korrastamine, vajaliku põhivara ostmine.
3. Inventari, mööbli, seadmete, infotehnoloogilise lahenduse ja tarkvara jne ostmise ning paigaldamise kulud eesmärgiga laiendada hoone kasutamise funktsioone või uute toodete, teenuste pakkumiseks

Mitteabikõlblikud kulud:

1. Esinemisriietust võib uuendada üks kord perioodi jooksul, spordiriieetuse soetamist ei toetata
2. Projektijuhtimine
3. Vabatahtlik tasustamata töö omafinantseeringu arvestusena
4. LEADER määrusest tulenevad välistused

Toetuse maksimaalne suurus ja määr: Toetuse määr on ettevõtjatele 15-60%.

MTÜ-dele ja KOV-idele 15-90% v.a. ettevõtjate projektide puhul

Maastiku- ja mootorsõidukid v.a. liikurmasinad 15-30%

Maksimaalne toetuse suurus on kuni 15 000 eurot.

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 2021/2115 artiklis 7 sätestatud näitajad ja ÜPP-

strateegiakavas nimetatud sihtväärtus: Meede panustab Ühise põllumajanduspoliitika (ÜPP) strateegiakava vajaduste hindamise ja sekkumisstrateegia tulemusnäitajatesse R27; R37; R39; R41 ja R42.

Strateegia meetme indikaatorid ja sihttasemed: 1. Vähemalt 100 noort kasusaajat strateegiaperioodi jooksul

2. Ettevõtlusaktiivsuse kasv – ettevõtteid elanike kohta on strateegia perioodi lõpuks 16% (baasaasta 2022 -15%)

3. Toetatud vähemalt 10 projekti strateegia perioodi jooksul

4. Noortele suunatud investeeringuobjektide arv – vähemalt 10 strateegia perioodi jooksul

5. Kolmikpöördesse (rohe, digi-ja innovatsioonipööre) panustavate projektide arv – vähemalt 2 strateegia perioodi jooksul

6. Loodud vähemalt 4 õpilasfirmat perioodi jooksul

Projektitoetuse taotluste hindamiskriteeriumid: 1. Projekti mõju noorte ettevõtlikkusele, tegususele ja koostööle. Punkte 1-5. Osakaal 30%

2. Projekti tulemuste jätkusuutlikkus. Punkte 1-5. Osakaal 25%

3. Noorte kasusaajate arve. Punkte 1-5. Osakaal 20%

4. Kulude põhjendatus. Punkte 1-5. Osakaal 15%

5. Projekti kuuluvus meetme eelistuste hulka. Punkte 1-5. Osakaal 10%

Eelistused:

- Projekt on suunatud maaelu positiivse kuvandi säilitamisele ja propageerimisele

- Projekt on suunatud kohalike ressursside hoidmisele ja väärtustamisele

- Projekt on suunatud noorte liidrite võimendamisele

- Projekt on suunatud keskkonna-ja kliimasõbralike (s.h. bio-ja ringmajandust propageerivate)

lahenduste väljatöötamisele ja rakendamisele

ÜPP-strateegiakava erieesmärk, mille saavutamisele strateegia meetme rakendamine enim kaasa

aitab.: ÜPP Eesti strateegiakava 2023-2027, panustab erieesmärgi nr 8 "Edendada tööhõivet,

majanduskasvu, soolist võrdõiguslikkust, sealhulgas naiste osalemist põllumajanduses, sotsiaalset

kaasatust ja kohalikku arengut maapiirkondades, sealhulgas ringbiomajandust ja säästvat

metsamajandust" saavutamisse sh. ettevõtluse arendamine, teenuste kättesaadavuse parandamine,

keskkonna-ja kliimasõbralike lahenduste toetamine ja maaelu positiivse kuvandi propageerimine

.Kohalikekogukondade,elanikeningnoortetulevikuliidritevõimestamine.

5. 3.2 Noorte ettevõtlikkuse arendamine

Meetmeleht

Muudan strateegia meetmelehte: Jah

Märkused ja selgitused meetmelehe muutmise korral: Meede avatakse esimest korda

Strateegia meetme rakendamise vajaduse lühikirjeldus: Meede hõlmab erinevaid noorte poolt algatatud ja noortele suunatud tegevusi, et kaasata rohkem noori kogu piirkonna arendamisse, suurendada noorte ettevõtlikkust ja aktiivsust ning kujundada nendest piirkonna tulevikuliidrid.

Strateegia meetme eesmärk ja saavutatav tulemus: Ettevõtlusaktiivsuse ja tööhõive kasv ning ettevõtlusõppele kaasa aitamine

Probleemiks on piirkonnas noorte väljavool ja passiivsus ning noortele suunatud tegevuste vähesus, sh noorte ühis- ja tänuürituste vähesus, tunnustuse puudus, suviste töövõimaluste vähesus, madal noorte ettevõtlikkus. Füüsilise ja vaimse tervisega seotud probleemid on järjest rohkem mõjutamas noorte elukvaliteeti ning tulevikuperspektiive. Oluline on kõigile noortele luua võimalused mitmekülgseks arenguks, eduelamuseks, kogemustepagasi rikastamiseks, iseseisvumiseks ja ettevõtlikkuseks. Strateegilise sihi arendamise mõju avaldub kasusaajate arvus, aktiivsuse kasvus, Partnerite noorte sidusrühmas/ühendatud noorte volikogus osalevate noorte arvus. MTÜ Partnerid on tegusate, nutikate ja ettevõtlike noorte liidrite tegutsemiskoht.

Toetuse saajad: MTÜ-d, KOV-id

Toetatavad tegevused: Noorte ettevõtlusalaste üld- ja baasoskuste arendamine.

Õppeasutuste ja ettevõtete vahelise koostöö arendamine.

MTÜ Partnerid, teiste piirkondlike arenguorganisatsioonide ning toetus- ja arenguvõimaluste info põimimine piirkonna õppeasutuste õppe ainekavadesse.

Noortele suunatud üritused, koolitused, õppereisid, laagrid, suvepäevad, võrgustiku ja koostöö arendamine, töövarju päevad, infopäevad jt.

Piirkonna teeviida ja ettevõtlusmessi korraldamine.

Terviseedenduslikud projektid, sh noorte vaimse tervise toetamisele suunatud projektid.

Vihmavarju projektid – MTÜ Partnerid on taotleja

Noortekeskuste tegevuste mitmekesistamine.

Mentorlus.

Edulugude kogumine ja kajastamine.

Teised strateegilise sihi saavutamiseks vajalikud tegevused

Abikõlbulikud kulud:

1. Ühisprojektide raames koolituste, infopäevade, konverentside, õpitubade, ettevõtete külastamise, messide-laatade külastamise, õppereiside, laagrite jms) korraldamise kulud (s.h. ruumide, esitlustehnika rent, tõlketeenus, transport, toitlustus, majutus, koolitaja/lektori töötasu, osalemistasud, koolitusmaterjalide koostamise kulud jne)

2. Abikõlbulikud on kulud, mis vastavad LEADER määruse nõuetele

Mitteabikõlbulikud kulud:

1. Investeeringud
  2. Projektijuhtimine
  3. Vabatahtlik tasustama töö
  4. Vihmarajuprojektide puhul toitlustamine ja meelelahutus (näit. muusika) v.a. lastelaagrid
- Kohaliku tegevusgrupi nõuded projektitoetuse taotlejale ja toetuse saajale (sh. meetmes lubatud taotlejad ning dokumendid, mida peab projektitoetuse taotleja esitama taotluse esitamisel):**

Taotlejateks võivad olla MTÜ Partnerite tegevuspiirkonnas registreeritud (juriidiline aadress) ning tegutsevad:

MTÜ-d, KOV-id (MTÜ Partneritel võib olla teine juriidiline aadress)

Partneriteks võivad olla ka mikro-ja väikeettevõtted

- 2.2. Tegevused on suunatud piirkonna 7-26-aastastele lastele ja noortele
- 2.3 Taotlusega esitatakse eelmise majandusaasta bilanss ja kasumiaruanne, kui aasta aruanne ei ole veel äriregistrisse esitatud
- 2.4 Tegevuste elluviimisega tuleb alustada hiljemalt 9 kuud peale PRIA rahastusotsuse tegemist
- 2.5. Ühisprojekt viiakse ellu kuni 2aasta jooksul.
- 2.6. Taotlejal võib olla taotluse esitamise hetkel teises LEADER meetmes üks pooleliolev projekt v.a. MTÜ Partnerid, kellel võib olla mitu pooleli olevat projekti.
- 2.7. LEADER määruuses nõutud dokumendid
- 2.8. Taotleja võib vóoruse esitada 1 projektitaotluse

Toetuse maksimaalne suurus ja määar: MTÜ-dele ja KOV-idele 15-90%

Maksimaalne toetuse suurus on kuni 20 000 eurot.

Europa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 2021/2115 artiklis 7 sätestatud näitajad ja ÜPP-strateegiakavas nimetatud sihtväärtus: Meede panustab Ühise põllumajanduspoliitika (ÜPP)

strateegiakava vajaduste hindamise ja sekkumisstrateegia tulemusnäitajatesse R27; R37; R39; R41 ja R42.

Strateegia meetme indikaatorid ja sihttasemed: 1. Vähemalt 100 noort kasusaajat strateegiaperioodi jooksul

2. Ettevõtlusaktiivsuse kasv – ettevõtteid elanike kohta on strateegia perioodi lõpuks 16% (baasaasta 2022 -15%)

3. Toetatud vähemalt 10 projekti strateegia perioodi jooksul

4. Vähemalt 10 läbiviidud üritust, milles osales kokku vähemalt 2000 osalejat

6. Loodud vähemalt 4 õpilasfirmat perioodi jooksul

7. Piirkonna haridusasutustega/noorteorganistatsioonidega teeb koostööd vähemalt 10 ettevõtet

Projektitoetuse taotluste hindamiskriteeriumid: 1. Projekti mõju noorte ettevõtlikkusele, tegususele ja koostööle, hindepunkte 1-5, osakaal 30%

2. Projekti lisandväärtus ja uuenduslikkus, hindepunkte 1-5, osakaal 25%

3. Noorte kasusaajate arv, hindepunkte 1-5, osakaal 15%

4. Kulude põhjendatus, hindepunkte 1-5, osakaal 15%

5. Projekti kuuluvus meetme eelistuste hulka, hindepunkte 1-5, osakaal 15%

Eelistused:

1. Projekt on suunatud maaelu positiivse kuvandi säilitamisele ja propageerimisele.

2. Projekt on suunatud kohalike ressursside hoidmisele ja väärtustamisele.
3. Projekt on suunatud noorte liidrite võimendamisele.
4. Projekt on suunatud keskkonna- ja kliimasõbralike (sh bio- ja ringmajandust propageerivate) lahenduste väljatöötamisele ja rakendamisele.

ÜPP-strateegiakava erieesmärk, mille saavutamisele strateegia meetme rakendamine enim kaasa

aitab.: ÜPP Eesti strateegiakava 2023-2027, panustab erieesmärgi nr 8 "Edendada tööhõivet, majanduskasvu, soolist võrdõiguslikkust, sealhulgas naiste osalemist põllumajanduses, sotsiaalset kaasatust ja kohalikku arengut maapiirkondades, sealhulgas ringbiomajandust ja säästvat metsamajandust" saavutamisse sh. ettevõtluse arendamine, teenuste kättesaadavuse parandamine, keskkonna- ja kliimasõbralike lahenduste toetamine ja maaelu positiivse kuvandi propageerimine .Kohalikekogukondade, elanike ning noortetulevikuliidrite võimendamine.

6. 4.1 Jätkusuutlikud koostöövõrgustikud

Meetmeleht

Muudan strateegia meetmelehte: Ei

Strateegia meetme rakendamise vajaduse lühikirjeldus: Meie piirkonna arengu ning tuntuse tagamiseks on oluline koostöövõimaluste leidmine erinevate sihtgruppide vahel, et kaasata piirkonna vähem aktiivseid kogukondi

Strateegia meetme eesmärk ja saavutatav tulemus: Eelmise perioodi loogiliseks jätkuks on uue perioodi rahvusvahelised ja siseriiklikud projektid, mis käsitlevad kohaliku toitu, maaettevõtluse ja turismi arendamist ning arukaid kogukondi. Meetme rakendamise abil saame arendada piirkonnas turismi, kohaliku toidu, noorte, ettevõtluse ja elukeskkonna valdkondi. Koostöö teiste tegevusgruppidega nii siseriiklikult kui rahvusvaheliselt on üks olulisi võimalusi, mis aitab MTÜ Partnerite piirkonna erinevate huvigruppide ja sektorite esindajatel hankida kogemusi ning saada uusi mõtteid, mida rakendada piirkonna arendamisel. Koostöö jätkamine on kindlasti vajalik eriti uutele algatustele hoo andmiseks. Järjest tähtsamaks muutub hangitud kogemuste praktiline rakendamine piirkonna ettevõtluse arendamiseks (kohalik toit, turundamine, klastrid jms), kui ka elukeskkonna parendamiseks ning ühise kogukonnatunde tugevdamiseks. Tugevad olemasolevad ja uued koostöövõrgustikud.

Toetuse saajad: MTÜ Partnerid

Toetatavad tegevused: • Messide, konverentside, seminaride, koolituste, koostöökohtumiste, kogemuste vahetamise ja õppereiside korraldamine ja nendel osalemine

- Uuringute koostamine
- Klastrite ja koostöövõrgustike väljaarendamine
- Info kättesaadavuse ja liikumise tõhustamine
- Arukate külade võrgustiku loomine ja arendamine
- Piirkonna turundus ja mainekujundus

Koostööprojektid viiakse ellu 3 aasta jooksul ning tegevuste elluviimised võib jagada kuni 6 etappi.

Kohaliku tegevusgrupi nõuded projektitoetuse taotlejale ja toetuse saajale (sh. meetmes lubatud taotlejad ning dokumendid, mida peab projektitoetuse taotleja esitama taotluse esitamisel): 1.

LEADER määrusega nõutud dokumendid;

2. Taotlejaks on MTÜ Partnerid;

3. Kasusaajad peavad olema MTÜ Partnerid piirkonnast

4. Abikõlblikud on nii sise- kui väliskoostööprojektid

Toetuse maksimaalne suurus ja määr: Toetuse määr on 90%.

Maksimaalne toetuse suurus on 75 000 eurot.

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 2021/2115 artiklis 7 sätestatud näitajad ja ÜPP-

strateegiakavas nimetatud sihtvääratus: Meede panustab Ühise põllumajanduspoliitika (ÜPP) strateegiakava vajaduste hindamise ja sekkumisstrateegia tulemusnäitajatesse R27; R37; R39; R41 ja R42.

Strateegia meetme indikaatorid ja sihttasemed: Kokku on loodud ja arendatud vähemalt 5 koostöövõrgustikku, 3 siseriiklikku ja 2 rahvusvahelist koostööprojekti. Vähemalt 25 osalejat ühe ürituse

kohta.

Projektitoetuse taotluste hindamiskriteeriumid: Koostööprojekti ettevalmistava toetuse taotluse ja koostööprojekti taotluse kiidab heaks üldkoosolek

ÜPP-strateegiakava erieesmärk, mille saavutamisele strateegia meetme rakendamine enim kaasa aitab.: ÜPP Eesti strateegiakava 2023-2027, panustab erieesmärgi nr 8 "Edendada tööhõivet, majanduskasvu, soolist võrdõiguslikkust, sealhulgas naiste osalemist põllumajanduses, sotsiaalset kaasatust ja kohalikku arengut maapiirkondades, sealhulgas ringbiomajandust ja säästvat metsamajandust" saavutamisse sh. ettevõtluse arendamine, teenuste kättesaadavuse parandamine, keskkonna-ja kliimasõbralike lahenduste toetamine ja maaelu positiivse kuvandi propageerimine .Kohalikekogukondade,elanikeningnoortetulevikuliidritevõimestamine.

7. 1.1 Elukeskkonna investeeringud

Meetmeleht

Muudan strateegia meetmelehte: Jah

Märkused ja selgitused meetmelehe muutmise korral: Esitatakse esimest korda

Strateegia meetme rakendamise vajaduse lühikirjeldus: Piirkonna rahvaarv väheneb ja vananeb ning surve tööelisele elanikkonnale kasvab. Samas on piirkonna eripära sageli ära kasutamata, piirkond on rikas nii loodusobjektide, ajaloo- kui kultuuripärandite poolest, neid objekte on vaja korrastada ning suurendada meie piirkonna atraktiivsust.

Strateegia meetme eesmärk ja saavutatav tulemus: Piirkonna atraktiivsuse ja elukvaliteedi kasv ning kogukonnale vajalike teenuste kättesaadavuse paranemine läbi uuenduslike ja jätkusuutlike lahenduste leidmise. Meetme rakendamine aitab kaasa piirkonnas elanikkonna vanusstruktuurile vastava elukvaliteedi parenemisele, pakkudes kõigile vanusegruppidele erinevaid võimalusi teenuste tarbimiseks kodule võimalikult lähedal, soodustab ühistegevusi ning aitab ellu viia sisserännet suurendavaid tegevusi. Oluline on kasvatada ja toetada inimeste heaolu nii, et piirkond oleks ka kahekümne aasta pärast parim paik elamiseks ja töötamiseks. Valdkonna arendamise mõju avaldub tegevuspiirkonna sotsiaalse ja majandusliku mahajäämuse ning rahvaarvu vähenemise negatiivsete arengute pidurdumises. Valdkonna arendamise tulemusena kasvab elanike rahulolu, paraneb kogukondade võimekus ning koostöö.

Toetuse saajad: MTÜ-d, SA

KOV

Toetatavad tegevused: Avalikuks kasutamiseks mõeldud ja erinevatele sihtgruppidele suunatud kultuuri(pärandi)-, spordi-, haridus-, sotsiaal-, turismi- ja vabaajaobjektide rajamine (sh tehnovõrkude ehitamine, nendega liitumine, lammutamine, kui sellega kaasneb teenuse osutamine, sissesõiduteed, keskkonna- ja kliimasõbralikud lahendused), parendamine ja sisustamine, sh multifunktsionaalsed külakeskused, nende tegevuste mitmekesistamine, küla- ja laagripplatsid, ranna- ja puhkealad, avalikud pargid, väärtuslikud maastikud, liikumis- ja matkarajad, spordi- ja mänguväljakud, teemapargid, õuesõppe objektid, tervise- ja hoolekandeesutused, päevakeskused, lastehoid jm objektid.

Arukate kogukondade kontseptsiooni elluviimiseks vajalike investeeringute tegemine.

Kasutuseta oleva taristu (sh külamajad) võimaluste mitmekesistamine, kasutuna seisva ressursi elavdamine.

Turundusinvesteeringud (sh ühtse visuaalse identiteediga infoviitade, teabetahvlite, kaartide jms paigaldamine, kodulehtede valmistamine või arendamine jms). Kolmikpöördesse (rohe-, digi- ja innovatsioonipööre) panustavate lahenduste väljatöötamine ja kasutuselevõtmine.

Teised strateegilise sihi saavutamiseks vajalikud investeeringud.

.

Abikõlblikud kulud:

1. Avalikuks kasutamiseks mõeldud ja erinevatele sihtgruppidele suunatud hoonete (k.a. abihoonete) ehitamise ja parendamise kulud ning sisustuse ning vajaliku muu põhivara ostmise ja paigaldamise kulud;

2. Kogukonna turvalisuse parendamiseks tehtavad investeeringud (naabrivalve, merepääste,

- rannapääste jms) - põhivara, seadmete ja hoonete parendamise kulud;
3. Küla- ja laagriplatside, ranna- ja puhkealade, parklate, avalike parkide, väärtuslike maastike, liikumis- ja matkaradade, spordi- ja mänguväljakute, teemaparkide, tuletõrjeveevõtu kohtade jms rajamine, ehitamine ning korrastamine, vajaliku põhivara ostmise;
  4. Inventari, mööbli, infotehnoloogilise lahenduse ja tarkvara jne ostmise ning paigaldamise kulud eesmärgiga laiendada hoone kasutamise funktsioone;
  5. Punktide 1-3 nimetatud tegevuste osaks võivad olla kavandatava ehitise projekteerimistööd
- Kõik investeeringud viiakse ellu ühe etapina.

. Mittetoetatavad tegevused:

1. LEADER määrusest tulenevad välistused
2. Asendusinvesteeringud

Kohaliku tegevusgrupi nõuded projektitoetuse taotlejale ja toetuse saajale (sh. meetmes lubatud taotlejad ning dokumendid, mida peab projektitoetuse taotleja esitama taotluse esitamisel): 1.

Taotleja ja taotlus peavad vastama LEADER määruse nõuetele

2. . MTÜ Partnerid täiendavad nõuded:

2.1. Taotlejateks võivad olla MTÜ Partnerite tegevuspiirkonnas registreeritud (juriidiline aadress) ning tegutsevad:

MTÜ-d, SA
KOV

2.2. Investeering teostatakse MTÜ Partnerid tegevusgrupi piirkonnas;

2.3. Taotlusega esitatakse eelmise majandusaasta bilanss ja kasumiaruanne, kui aasta aruanne ei ole veel äriregistrisse esitatud

2.4 Tegevusega tuleb alustada hiljemalt 9 kuu jooksul arvates PRIA rahastusotsuse tegemise kuupäevast

2.5. Investeeringud v.a. ehitus- ja renoveerimistööd tuleb ellu viia 12 kuu jooksul, arvates PRIA rahastusotsuse tegemisest.

2.6. Taotlejal võib olla taotluse esitamise ajal üks teises LEADER meetmes pooleli olev projekt.

2.6. LEADER määruses nõutud dokumendid

2.7 KOV-i kinnituskiri ehituste puhul, kas tegemist on ehitusloa või ehitisteatise kohustusliku tegevusega

2.8 Taotleja võib vóib vóoruse esitada 1 projektitaotluse.

Toetuse maksimaalne suurus ja määr: Toetuse määr on 15-90%.

Maastiku- ja mootorsõidukid v.a. liikurmasinad 15-30%

Maksimaalne toetuse suurus on kuni 25 000 eurot.

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 2021/2115 artiklis 7 sätestatud näitajad ja ÜPP-strateegiakavas nimetatud sihtväärtus: Meede panustab Ühise põllumajanduspoliitika (ÜPP)

strateegiakava vajaduste hindamise ja sekkumisstrateegia tulemusnäitajatesse R27; R40; R41 ja R42

Strateegia meetme indikaatorid ja sihttasemed: 1. Elanike arvu vähenemine ei ole suurem kui 10% võrreldes baasaastaga (2022)

2. Vähemalt 5000 kasusaajat strateegia perioodi jooksul

3. Vähemalt 5 kogukonnale suunatud vajalikku teenust strateegia perioodi jooksul
4. Toetatud vähemalt 24 projekti strateegia perioodi jooksul
5. 8 uuenduslikele lahendustele suunatud projekti strateegia perioodi jooksul
6. 4 keskkonna-ja kliimalaseid projekti strateegia perioodi jooksul
7. Maaelu positiivse kuvandi säilimisele ja propageerimisele suunatud 24 projekti strateegia perioodi jooksul

Projektitoetuse taotluste hindamiskriteeriumid: .Projekti üldine mõju tegevuspiirkonnale, sh mõju elanike omaalgatusele, aktiivsusele ja sotsiaalsele suhtlemisele , hindepunktid 1-5, osakaal 30%

2.Projekti lisandväärtus ja uuenduslikkus, hindepunktid 1-5, osakaal 25%

3. Projektist kasusaajate hulk investeeringu suuruse kohta, hindepunktid1-5, osakaal 20%

4. Kulude põhjendatus, hindepunktid1-5, osakaal 15%

5.Projekti kuuluvus meetme eelistuste hulka, hindepunktid 1-5, osakaal 10%

EELISTUSED:

1. Projekt on suunatud maaelu positiivse kuvandi säilitamisele ja propageerimisele.

2. Projekt on suunatud kohalike ressursside hoidmisele ja väärtustamisele.

3. Projekt on suunatud kohalike kogukondade ja elanike võimendamisele.

4. Projekt on suunatud keskkonna- ja kliimasõbralike (sh bio- ja ringmajandust propageerivate) lahenduste väljatöötamisele ja rakendamisele

ÜPP-strateegiakava erieesmärk, mille saavutamisele strateegia meetme rakendamine enim kaasa aitab.: ÜPP Eesti strateegiakava 2023-2027, panustab erieesmärgi nr 8 "Edendada tööhõivet, majanduskasvu, soolist võrdõiguslikkust, sealhulgas naiste osalemist põllumajanduses, sotsiaalset kaasatust ja kohaliku arengut maapiirkondades, sealhulgas ringbiomajandust ja säästvat metsamajandust" saavutamisse sh. ettevõtluse arendamine, teenuste kättesaadavuse parandamine, keskkonna-ja kliimasõbralike lahenduste toetamine ja maaelu positiivse kuvandi propageerimine .Kohalikekogukondade, elanikening noorte tulevikuliidrite võimestamine.

Lisadokumendid

Faili nimi	Dokumendi liik	Selgitus
Juhatuse protokoll 11.11.24.pdf	Otsuse ära kiri	
Juhatuse liikmed.pdf	Otsuse vastuvõtnud organi liikmete nimekiri	
Juhatuse nimekiri 11.03.25.pdf	Otsuse vastuvõtnud organi liikmete nimekiri	
Juhatuse koosoleku protokoll 11.03.2025 (002).asice	Otsuse ära kiri	